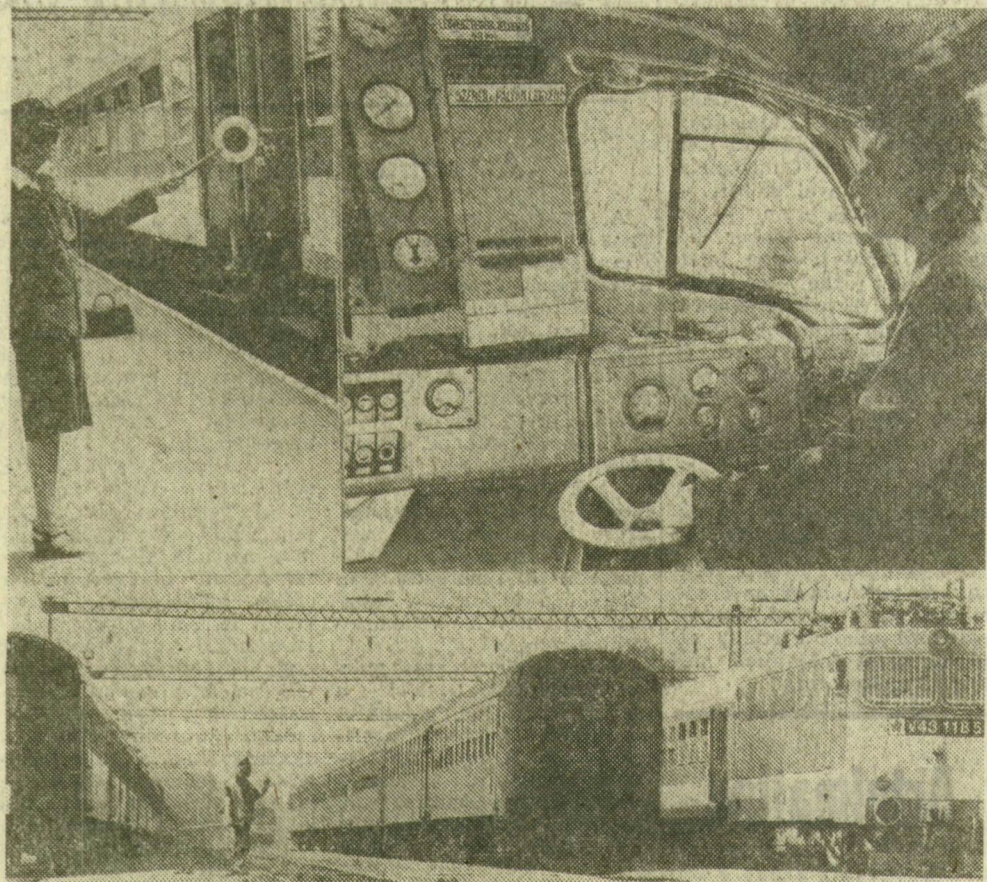

Hosszú szolgálat...

Nagy László felvétele

Németh István e hét kedden, a háromnegyed négyes busszal utazott Algyóról Szegedre, és a Nagyállomáson jó egy órával vonata indulása előtt szolgálatra jelentkezett. A vezényleten az esti pesti expresszt kapta, amelyvel fölrobogott a fővárosba, két és fél órát közlekedve a kocsi között. Onnan a Szobi személyt vitte a végállomásig, amikor is rásötétedett. Hajnali fél háromig aludt, majd három óra harminckor elindult, és visszafelé is 63-70 kilométerre szóló jegyeket lyukasztott a pesti utazó szobi utasoknak. Ezután magát kicsit rendbe szedve, átvette a szolgálatot a Napfény expresszen, Szegedig. Ha szerdán délre nem lett volna megbeszélve a brigádpogram, a 9 óra 55-sel hazaugrott volna Algyőre megpermetezni a szőlőt, megfőzni az ebédet, hogy mire az utolsó busz visszaindul Szegedre, a legsürgősebb otthoni munkát se maradjanak véghezvinni. Mindezt azért, hogy frissen ébredjen a vasutasok laktanyájában, a csütörtök reggeli pécsi gyorshoz. Mivel a fordulószolgálat szabályai szerint a pécsi vonat utasai sem mehetnek jegyvizsgáló nélkül egy tapodtat se. A dunántúli fővárosba érkezése után Németh István kevés idő múltán indult újból Szegedre, Bárményire is hajtott a masiniszta, este lett, mire beértek. A menetrendnek megfelelően, 22 óra után lejelentkezhetett a Nagyállomáson, hogy baj nélkül befejezte a szolgálatot. Fél óra telével újra vonatra ült, és negyedórával éjfél előtt benyitott a lakásába. Két egész és egy negyed napot töltött távol otthonától, utazott — tévterek között számolva is — jó ezer kilométert. Ezen kívül 25 év alatt mindössze egyszer készt le a hajnali gyorsot.

Ennyi vonatkozás már unig elég is lenne egy embernek, ha alkalomadtán nem indulnának mentesítő vagy hétvégi vonatok. A kényszer két beosztásból egyet csinált. A piros csíkos sapkás kalauz vonatvezető meg jegyvizsgáló is egyben. Fontos a vonatok életében, hogy szerelvény szellemi vezető nélkül se indulhat. Aki nem azonos a mozdonyvezetővel. Császár István három évziedet már leszolgált a vasútnál. Szikkasztotta a nap a sinek között, fekezett hosszú éjszakai tehervonatok, jegyeket lyukasztott a hévégi, púposra tömött kocsikban, míg végül minden szükséges iskola letétele után előlépett vonatvezetővé.

Ráérős időben ez is bele-

keveredik a beszélgetésbe. Ő mondja el, mikor is indulhatunk valójában, ha éppen fölülünk a pesti gyorsra.

— Előbb fölírjuk a vonatokat, kiszámoljuk mennyi tonnát nyomnak, megnezzük meg van-e fékezve. A vonatterhelési kimutatást rávezetjük a mozdony lapjára, kiadjuk a menetigazolványt, és amikor minden rendben, és az indulási idő is stimmel, a mozdonyvezető rákapcsolhat. Amikor kész a papírmunka, a vezető kimegy az utasok közé, és kezdi a jegylyukasztást, annak rendje és módja szerint.

Történetek is előkerülnek a hosszú utazgatások emlékei közül. Császár István sorolja:

— Egyszer Rozikával, nyugdíjba ment már, hoztuk haza az expresszt. A büfékocsiban egy utas nem akarta megmutatni a jegyét, nyomozónak adta ki magát. Engem kért Rozika, próbáljam elkérni az igazolványát. Segítettem, de az utas kikötötte csak a főnöknék hajlandó elővenni az iratait. Szóltunk közben a Lacinak, ő is nyomozó, kérje el ő. Neki is ugyanazt mondta. Nem volt mit tenni, bekísértük ide, az állomásra, Budai Lacihoz. Vesztünkre, mert az ember bemutatkozás után itt is ragaszkodott a főnökhöz. Odaszóltunk telefonon. Onnan is a helyettes jött, annak se került elő a papír. Amikor kértük a bilincset, nagy nyugalommal előhúzta a személyi igazolványát. Majdnem fölkeltem mérgebben: földtani geodéta volt, csak potyázni akart.

Hasonló történeteket akár napestig is tudnánk mesélni a Táncsics Mihály szocialista brigád utazó tagjai, csak nem dologidőben. Mert a szerdai délelőtt éppen a peronszergyely festésének napja lett volna. Csak hogy akik a vasutasnap tiszteletére kitakarították a környéket, már újra szolgálatban álltak. Ennek kapcsán említette Hajós József brigádvezető, hogy a kilenctagú csapat évente ezer óra

társadalmi munkával tölti meg a szolgálatot. Nemcsak a peronmunkákba segítenek, mászókat, autógumit, gyerekjátékokat festenek, szerelnék a viztorony mögötti óvodában.

A nem mindennapos emberi teljesítmény hallatán nem is illett a kérdés a Táncsics Mihály brigád pihenőseihez, hogy elégedettek-e a munkájukkal. Császár István mondotta:

— A nagyapám fűtő volt. Neki adott annyit, a vasút, hogy föl tudott nevelni, ki tudott házasítani öt gyereket. En se panaszkodhatok, mert még mindig többet keresek, mintha gyári munkás lennék. Azonkívül, hogy a szabad időmben se legyenek vonatok nélkül, most küldtek ki a Szovjetunióba — jutalomutazásra.

Azt már Németh István jegyezte meg, hogy nem is nagyon tudnának már házharminc év szolgálat után más munkába kezdeni. A többség csak a vonatokhoz ért. Meghatározott pályán mozognak. Ő például — megvan minden iskolája — mégsem lehet vonatvezető, mert most már föl kell tenni a nagyító szemüveget a jegyek ellenőrzésekor. Szavaival: aki nem lát jól, nem vihet vonatot.

Erre mindnyájan összenézünk, és fogódzva haladunk tovább. Alsóvárosi vasutascsalád sarja Hajós József, aki a brigádvezetői teendőin kívül főállásban szintén vonatvezető-jegykezelő. Két lány apjaként nem szívesen engedné a családot a vasúthoz. Szerinte nem nőnek való a sok éjszakázás, és a kollégái is állandó trágárságoknak vannak kitéve. Erről bővebben a brigád egyetlen asszonya Szilágyi Józsefné tudott volna igazán beszélni, de ő is mindig kint van valahol a pályán, mint a többiek.

A huszonhárom vasutas-évre említette Hajós József, hogy hiába szúr, hiába fáj minden porcikája, ha otthon kinyitja az ajtót: a táská elindul szolgálatba...

Majoros Tibor

A 33. vasutasnap programja

Ma, pénteken Budapesten, a Vigadóban adják át a Kiváló Vasutas és Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetések. Ugyancsak pénteken Szegeden, délután háromnegyed 4-kor a vasútigazgatóság évületének bejárataán megkoszorúzzák a vasutas munkásmozgalmi emléktáblát.

Szombaton délelőtt 10 órakor Szegeden, az SZVSE

sporttelepén rendezik az igazgatóság központi ünnepségét. Beszédet dr. Lugosi József, a vasutas területi szakszervezeti bizottság titkára mond. Az ünnepséget követően gazdag kulturális és sportprogramra kerül sor.

Vasárnap délelőtt fél 11 órától a Széchenyi téren a vasutas fúvószenekar tiszteletét ad.

Műanyagmozgatás — csőben

A KSZV-ben: berendezés házilag

A Kenderfőny és Szövőipari Vállalatnál egy év alatt visszatérül egyik fontos nyersanyagok, a műanyag-szemcse szállításának, anyagmozgatásának korszerűsítésére fordított nyolcmillió forint. Az évi negyvenmilliónyi pehelykönnyű, terményes „csipkezsák”, a nagy mennyiségű műanyagkötél és zsineg gyártásához ugyanis évi 4000 tonna hazai és tőkés import granulátumot használnak fel, amelynek a mozgatásánál szóródási veszteségek keletkeztek. Ezért olyan zárt tárolási—anyagmozgatási rendszert dolgoztak ki, amely kiküszöböli a veszteségeket.

Eszerint a szemcset már a gyártó cégektől — az NSZK-ból, illetve a Tiszai Vegyikombinátról — a sérülékeny zsákok helyett közúti tartálykocsikba ömlesztve szállítják. Ezekből — a hagyományos raktár helyett — négy, egyenként 100 köbméteres fémsilóba szivattyúzzák majd a granulátumot, amit a feldolgozó üzemek ugyancsak szivattyúkkal, csővezetékeken továbbítanak a gépekhez.

Ugyanígy gépesítették, automatizálták a szemcsék színezését, a festékanyag mozgatását, bekeverését is. Ez utóbbi — házilag készített — berendezés már megkezdte a próbatü-

lést. Házilag tervezték a többi anyagmozgató, illetve tároló berendezést is. Eredetileg az egészet tőkés importból kívánták beszerezni, végül is a vállalat műszaki kollektívája oldotta meg a feladatot. Ez magában véve nyolc milliós tőkés importkiváltást jelent.

Emellett — a zsákolás elmaradásáért — árendeménynek kaptak a gyártó cégektől, további megtakarítást jelent a szóródási és egyéb veszteség elmaradása. Mindemellett az egész tárolási, anyagmozgatási feladatot a korábbi létszám felével oldják meg, így takarítják meg egy év alatt a beruházási költségeket.

Magyar fiatalok a külföldi egyetemeken

Csütörtökön Budapesten, az ELTE Budaörsi úti kollegiumában háznál, a külföldi felsőoktatási intézményekbe felvételt nyert — magyar fiatal tett fogadalmat, hogy képességeinek megfelelően, szorgalmasan gyarapítja tudását, hazánk állampolgárához méltó, emberi magatartást tanúsít. A külhoni felsőoktatási intézménybe készülőket a következő napokban tájékoztatják a fogadó országokban rájuk váró körülményekről, s praktikus tudnivalókkal, ismeretekkel látják el őket útravalóul. A Szovjetunióba és Bulgáriába július, az NDK-ba augusztus közepén, Csehszlovákfiába szeptemberben, Jugoszláviába októberben utaznak az új ösztöndíjasok.

Az 1983-as esztendő rendkívüli év volt a külföldi főiskolákra, egyetemekre pályázók számára. A januári felvételi vizsgákon először számították be a diákok harmadik év végi és a negyedik félévi eredményeit, s ez volt egyben a 120 pontos új felvételi rendszer főpróbája is. Az illetékesek szerint talán a pontrendszer újszerűsége volt az oka annak, hogy az idén százal kevesebben pályáztak, mint a korábbi években. Az 500 jelentkezőből 180 fiatal vettek fel, 96 pontos átlaggal, ami a régi rendszerben 16 pontnak felel meg, s ez egy egész ponttal jobb, mint az elmúlt esztendő átlaga.

A Művelődési Minisztérium illetékesi elmondották: a Szovjetunióban 110, az NDK-ban 40, Romániában, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Bulgáriában összesen 30 hallgató kezd meg felsőfokú tanulmányait. 1948 óta tanulnak magyar ösztöndíjasok a Szovjetunióban, 1950-től pedig a többi európai szocialista országokban, elsősorban olyan iskolákra — például repülőgépmérnök, hajóépítő, környezetvédelem, higiénikus orvos, újságíró —, amelyeket hazánkban nem oktatnak.

Vannak diákjaink — mérnök, közgazdász- és agrármérnökjelöltek — olyan szakokon is, amelyek a honi felsőfokú iskoláinkban is megtalálhatók. Erre azért van szükség, hogy a KGST-integráción belül a különböző kooperációkban részt vevő szocialista országok mérnökei, külkereskedői azonos ismeretekkel rendelkezzenek, ismerjék a különböző területek technológiáit, műszaki színvonalát, feltételrendszerét, s jól beszéljék az adott ország nyelvét, ismerjék társadalmi, gazdasági életüket. A beiskolázás környező szocialista országok egyetemére, főiskoláira nemzetiségeink anyanyelvi szakemberképzését is segíti.

Elsősorban a nemzetiségi iskolák pedagógusai, a művelődési házak, tömegkommunikációs eszközök jövedelmeként tanulnak Jugoszláviában, Csehszlovákiában és Romániában.

A különböző évfolyamokon a Szovjetunióban 1200, az NDK-ban, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Bulgáriában, Romániában mintegy 400, összesen 1600 magyar fiatal készül választott hivatására. A legtöbbben Moszkvában, Leningrádban és Kijevben tanulnak, de vannak diákok Rigában, Lvovban, Minszkben és Odesszában. A Német Demokratikus Köztársaságban többségük a druidai műszaki egyetemen és a közlekedési főiskolán ta-

nul. Csehszlovákiában a műszaki egyetemisták első sorban Prágában és Pardubiceben, a szlovák nemzetiségi fiatalok Pozsonyban részesülnek képzésben. Jugoszláviában ugyancsak nemzetiségi diákok tanulnak; az újjvidéki és a zágrábi felsőoktatási intézményekben szerb, horvát, Ljubljanában szlovén nemzetiségűeket képeznek tanárrá. Bulgáriában főleg leendő agrár szakembereket képeznek, de a várnai főiskolán az idegenforgalmi ismereteket sajátítják el a magyar fiatalok. Romániában néhány nemzetiségi tanárjelölt és olajmérnök-hallgató vesz részt a képzésben.

Hazánk és Franciaország

Pierre Maurov személyében a Francia Köztársaság miniszterelnökét várjuk hazánkba. A közelgő esemény üszerűnek aligha mondható: egy kezünkön már meg se tudjuk számolni a magyar-francia kormányfői megbeszélésekét. S alig egy éve került sor Kádár János és François Mitterrand találkozására.

Ami akkor érvényes volt, változatlanul áll most is. Mindenekelőtt az hogy hazánk Franciaország figyelemre méltó partnerének tekintik. A látogatás ténye ezúttal is azt bizonyítja, hogy bár a magyar-francia nézetek számos kérdésben nem egyeztetők össze, mégis a Duna és a Szajna partján évszázadok óta kapcsolatok fejlesztését pártolják. Ami a szorosan vett kétoldalú kapcsolatokat illeti, a talvaly lényegretörő magyar-francia csúcs után már nem lehet nem szabad, hogy bármelyik fél is a kérdések felszínén mozogjon, vagyis nem arra kell helyezni a hangsúlyt, amit már elértünk. Tehát a kérdés ma már aligha vetődik úgy fel, hogy mennivél növekedett áruforgalmunk — bár megjegyzendő hogy a franciák még mindig kevesebb magyar árut vesznek, mint fordítva — a lényegi kérdés úgy hangzik: vajon Franciaország felzárkózik-e Magyarországgal olyan tőkés gazdasági partnerei mellé, mint amilyen Ausztria, vagy az NSZK. Ehhez a kívánatos fejleményhez arra lenne szükség, hogy a felek gyakorlatiasabbá tevével az együttműködésünket olyan formákat és módszereket kutassanak fel, amelyek jobban megfelelnek a vállalatok igényeinek.

Tavalv Mitterrand elnök azt is említette: a franciáknak fel kell fedezni a magyar kultúra eredetiségét, sokszínű gazdaságát. Nyugodtan leszögezhetjük, hogy muzsikában, képzőművészetben, filmben előrehaladt kincseink megismeretése. Irodalmunk még nem részesült igazán elismerésben — de érlelődik a változás, a francia állam már jobban ösztönzi a könyvkiadókat, lemezcézeket.

A hozzánk érkező 54 éves Pierre Maurov „stjemi” vagyis észak-francia, nagyapja még favágó volt, apja már néptáncos. Ő maga a tanulást választotta, de azért nem szakadt el a gyártói sem. Munkásvonalat járt a gimnáziumba. Ifjúságának ütemét — ő maga mondja így önéletrajzában — ez a munkás-vonat szabta meg: az ismerkedés a bányászokkal, kohászokkal, gondjainkkal-baikkal. Maurov még kamaszkorában fölvesztette a politikára és belépett a Szocialista Pártba. Előbb a Szocialista Ifjúsági Szövetség főtájkára, majd a szocialisták főtájkára választották. Szegedre, majd a szocialisták főtájkára választották. Szegedre, majd a szocialisták főtájkára választották.

Fárisban azt mondiák, két fő tulajdonsága van: bíria Mitterrand teljes bizalmát, továbbá hogy valamilyen csendes nyugodt erőt sugároz. Ez a nyugodt erő a parlamenti csatákban viharossá is tud válni, amikor a jobboldali támadásokkal kell szembeállnia. Hozzánk a Pierre Maurov érkezik, aki vel nem mindenben értünk egyet, abban azonban igen, hogy közös a béke és biztonság megteremtéséért vállalt felelősségünk.

Hável József